

Айтайын дегенім...

Кұдайкөл емес, Кұдайқұл

Екібастұз әкімдігіне қарайтын Кұдайкөл ауылдың округінің орталығы ресми құжаттарда «Кұдайкөл ауылы» деп көте беріліп жүр. Дұрысъында осы ауылдың атауы оның жаңындағы «Кұдайқұл» деп аталағын көлге байланысты болуы тиіс. Сонау кеңес үкіметі кезеңде осы жерде жаңа совхоз құрылғанда бір басшы адамның білместігінен оның орталығы «Кұдайкөл ауылы» деп айтылып кетсе керек.

Атальмыш көлдің маңайы ертеде Бәсентиін руының Сырым атасы ішіндегі Мұрат бұтағындағы Кұдайқұл есімді кісінің жайлауы болуына байланысты жүргт осы көлді «Кұдайқұл көлі» деп атаған. Қазактар арасында «Кұдайқұл» есімді кісілер көп кездеседі. Мысалы, Қаржас руының ішінде де «Кұдайқұл» деген ата бар. Бұл есімнің орысша мағынасы «раб божий», ал «Кұдайкөл» дегеніміз «божье озеро».

Санкт-Петербург қаласында 1903 жылы шыққан география-

лық картада Қарасор көлінің онтүстігіндегі көл «озеро Худайқұл» (Кудайколь емес) деп көрсетілген.

Мәшінүр Жұсіптің «Бір редакторға» деген өлеңінде:

«Әдеттің алаңдаған қайда

қалды,

Кұдайқұл - Қарасордың қасқырындай, - деген жолдар бар. (Караңыз: Мәшінүр Жұсіп Көпейұлы. Көп томдық шыгармалар жинағы. 4-ші том. Алматы, «Алаш», 2005, 201-ші бет). Бұл өлеңде Мәшінүр Жұсіп атамыз Екібастұз өніріндегі Кұдайқұл мен Қарасор көлдерін айтып отырғаны күмәнсіз.

Сондықтан гидроним «Кұдайқұл» атауына байланысты ауылдық округ «Кұдайқұл», ал қазіргі атальып жүрген ойконим «Кұдайкөл» - «Кұдайқұл ауылы» деп атапулары дұрыс болады.

Серік Жақсыбаев,
КСРО Журналистер
Одағының мүшесі